SOCIAL DEMOCRATIC POLITICAL DISCOURSE FROM THE PERSPECTIVE OF THE TRANSACTIONAL ANALYSIS. COMPARATIVE STUDY - ROMANIAN AND ITALIAN LANGUAGES

Ionela Chiru
PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: Transactional Analysis (AT) is a type of social psychology developed by psychiatrist Eric Berne. AT emerged in the mid-20th century and is based on elements of psychoanalysis and cognitive / humanistic psychology. Seen as "a theory of personality", AT is a representation of how individuals are psychologically structured. To this end, the AT proposes a model with three elements - the so-called "states of the ego". AT offers what might be called "a theory of communication", theory that can be applied to political communication. In this article, we propose an analysis of the political discourse from the perspective of the AT, focusing on the states of the ego, the motivational drivers and the way in which these aspects are influencing Victor Ponta and Matteo Renzi's political communication.

Keywords: Transactional Analysis, political discourse, political communication, motivational drivers, socio-democratic political discourse

Discursul politic social-democrat și Analiza Tranzacțională

Discursul politic social-democrat aparţine ideologiei de Stânga, ideologie considerată a fi "antiindividualistă", cu puternice preocupări în sfera justiţiei sociale, dar și interesată de "promovarea egalităţii."[1]

Însă valorile ideologiei de Stânga prezintă diferențe (destul de importante) în funcție de țara în care această ideologie este pusă în practică. Între progresismul Stângii occidentale - și ne referim aici la exemple ca Suedia (țară considerată un apogeu al democrației europene) sau Statele Unite (vezi liberalismul american) - și ideologia de Stânga est-europeană există uneori discrepanțe majore. Dezvoltăm, în cercetarea noastră doctorală[2], ideea potrivit căreia ideologia de Stânga (în special în România) manifestă (în foarte multe situații) aspecte tipice ideologiei de Dreapta și că (de foarte multe ori) Stânga este o Dreapta "deghizată". Desigur că acest aspect este valabil și în cazul ideologiei de Dreapta (care împrumută uneori retorica ideologiei de Stânga).

Nu vom insista în lucrarea de față asupra acestor aspecte, ci vom trece în revistă câteva trăsături ale discursului politic social-democrat în România și Italia, urmând a ne concentra pe o analiză a acestui discurs din perspectiva Analizei Tranzacționale.

Discursul politic social-democrat în România

În spațiul românesc actual, social-democrația este reprezentată de Partidul Social Democrat (PSD), dar și de noua formațiune politică ProRomânia (alcătuită din membri ex-PSD și cosmetizată într-o ideologie de factură social-liberală, cu o direcție mai moderată, de Centru-Stânga).

[1] Vezi Petru Ioan Marian,"Aspecte lexico-semantice ale discursului ideologic în spaţiul politic românesc" în MERIDIAN CRITIC , Vol. 24/Nr. 1 , 2015, pp. 187-199, p. 187.
[2] Ionela Chiru, Particularități lexicale, morfosintactice și retorico-pragmatice ale discursului politic actual în limbile română și italiană, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2016-2019.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

Principala direcție a discursului politic social-democrat este axată pe strategii comunicative de tip populist – mărirea pensiilor/salariilor/ajutoarelor sociale/alocațiilor etc. și demonizarea structurilor "capitaliste" de origine străină care "exploatează" resursele țării (a se înțelege corporațiile și investitorii străini), precum și pe obsesia „Statului Paralel".

Putem vorbi, așadar, de un tip de discurs cu puternice influențe maniheiste – *Noi* versus *Ceilalți*, discurs preocupat (uneori în mod compulsiv) de lupta dintre *Bine* și *Rău*.

Discursul politic social-democrat în Italia

În Italia zilelor noastre există o întreagă pleiadă de formațiuni politice (mai mici și mai mari, mai mult sau mai puțin cunoscute) care își revendica apartenența la ideologia de Stânga. Partidul Democrat (PD), expresie a ideologiei de Centru-Stânga, rămâne totuși ceea ce am putea numi "vârful de lance" pentru social-democrația italiană.

Fondat în 2007, Partidul Democrat din Italia propune câteva direcții principale – "contaminate", am putea spune – de liberalismul social: deschiderea către o lume globalizată, preocuparea pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen, preocuparea pentru sectorul Educație și Sănătate, preocuparea pentru prosperitate socială, justiție socială , etică și laicitate etc.

Social-democrația nu scapă - nici în Italia – de derapajele populismului. Vom regăsi în discursul social-democraților italieni aceeași insistență pe teme care ating categorii sociale vulnerabile: pensionari, copii, mame, șomeri (promisiunea mai multor locuri de muncă, un sistem educațional/sanitar mai bun, indemnizații sociale mai mari etc.) – aspecte similare discursului social-democrat românesc.

Analiza tranzacțională

Elaborată de către psihiatrul Eric Berne, Analiza Tranzacțională (AT) reprezintă un tip de psihologie sociala care se bazează pe elemente de psihanaliză, psihologie cognitivă/umanistă.

AT este o *teorie a personalității*, oferind posibilitatea de a înțelege "modul în care oamenii sunt structurați din punct de vedere psihologic"[3]. AT propune un model cu trei elemente: cele trei *stări ale eului* -starea de părinte, starea de adult, starea de copil. AT reprezintă și *oteorie a comunicării,* teorie capabilă să ofere un sistem de analiză a sistemelor și organizațiilor[4] și, implicit, a comunicării politice.

Modelul stărilor eului - P-A-C (Părinte/Adult/Copil)

Pentru Eric Berne, stările Eului reprezintă (din punct de vedere fenomenologic) sisteme coerente de emoții, iar din punct de vedere operațional – seturi coerente de tipare de comportament.[5]

- Starea de Părinte a eului este marcată de atitudini, gânduri, stări afective preluate de la părinți.
- Starea de Adult a eului este marcată de atitudini, gânduri și stări afective ancorate în prezent – *aici și acum.*
- Starea de Copil a eului este marcată de atitudini, gânduri, stări afective reluate din copilărie.[6]

Teoria AT atestă existența a două nuanțe distincte a stării de Părinte[7] :

- Părinte Binevoitor (*ajută, incurajează, felicită, apreciază, işi asuma sarcini in locul cuiva pe care îl supraprotejează*)

[3] Ian Stewart, Van Joines, AT astăzi: o nouă introducere în analiza tranzacțională, traducere Constantin Chevereșan, Luminița Chevereșan, Editura Mirton, Timișoara, 2004, p.14
[4]Ibidem, p.14.
[5]Eric Berne, Jocurile noastre de toate zilele, traducere din engleză de Oana Munteanu, Editura Trei, București, 2014, p. 43.
[6]Ian Stewart, Van Joines, op.cit., pp. 19-25.
[7]Ibidem, pp. 26-31

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

- Părinte Normativ (*conduce, dictează, impune, protejează, judecă, critică, devalorizează, emite principii, agresează*)

Eric Berne este de părere că în starea de Parinte "individul, simte, gandește, acționeaza, vorbește și reacționeaza exact la fel ca unul dintre părinții săi pe vremea când el era copil."[8]

Se cuvine să precizăm că ambele fațete întâlnite în starea de Părinte au atât aspecte pozitive, cât și aspecte negative. Starea de Parinte Normativ are drept aspect pozitiv faptul că în viața de zi cu zi oferă instrucțiuni și dictează normele în acțiuni/relații. Ca aspect negativ am putea nota tendința de a devaloriza, de a critica, de a persecuta. Starea de Parinte Binevoitor prezintă ca aspect pozitiv tendința de a ajuta/proteja/încuraja. Aspectul negativ al Părintelui Binevoitor este tendința de a supraproteja.

Starea de Adult[9] a eului presupune, în general, evaluări, analize, comunicări de informații, solicitări, deducții, ascultarea unor informații. Aspectele pozitive pe care le implică această stare sunt luarea de decizii în mod responsabil, rezolvarea problemelor, diplomația/negocierea etc. Ca aspect negativ, putem menționa faptul că - în exces - această stare a eului poate imprima persoanelor în cauză comportamente lipsite de empatie, tip "robot".[10]

Starea de Copil[11] a eului reprezintă sentimentele, emoțiile, impulsurile. Ea se împarte în două fațete:

- Copil Adaptat (Copilul Adaptat se împarte, la rândul său, în două aspecte: Copil Adaptat Obedient caracterizat de supunere, pasivitate, devalorizare și Copilul Adaptat Rebel, care este opusul Copilului Adaptat Obedient).
- Copil Liber - starea de Copil Liber presupune exprimarea nevoilor, sentimentelor, emoțiilor, precum și spontaneitate, creativitate, intuiție.

Drivere motivaționale

În analiza tranzacțională, conceptul de drivere motivaționale (*motivational drivers*) a fost propus de Taibi Kahler și Hedges Caper în 1974[12] și dezvoltat - mai amplu - de Kahler în 1975. Psihologul a identificat 5 drivere care, de cele mai multe ori, generează comportamente disfuncționale:

- *Be perfect* – fii perfect! (concentrarea pe detalii, personalitate analitică, dorința de a face totul perfect)
- *Be strong* – fii puternic! (fixarea unor obiective și urmărirea lor, constanță, directețe)
- *Hurry up* – grăbește-te! (grăbit în orice context, lipsă de punctualitate)
- *Please others*– mulțumește-i pe alții! (dorința de a nu supăra pe nimeni, dorința de a fi "prieten cu toată lumea", decizii haotice)
- *Try hard* – încearcă din greu! (creativitate, spirit rebel, ușurință în luarea deciziilor, neasumarea responsabilității, totul este "extrem de dificil")[13]

În 2008, Keith Tudor[14] propune al șaselea driver – *take it!* - cosiderând că acest driver poate explica anumite dinamici relaționale agresive între oameni - legate fie de probleme personale, fie de aspecte mai vaste care țin de sfera socială sau politică.[15]

---

[8] Eric Berne, Ce spui după "Bună ziua"?, traducere din limba engleză de Anacaona Mândrilă, Editura Trei, București, 2006.
[9] Ian Stewart, Van Joines, op.cit., pp. 26 -31.
[10] Ibidem.
[11] Ibidem.
[12] Vezi Taibi Kahler, Hedges Caper "The Miniscript", Transactional Analysis Journal, Vol. 4/nr.1, 1974, pp. 26-42.
[13] Vezi Taibi Kahler, "Drivers—The Key to the Process Script" în Transactional Analysis Journal, Vol.5/ nr.3, 1975, pp. 280-284.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

Trebuie să specificăm aici că prezența unui driver AT la o persoană (sau a mai multor drivere AT) nu înseamnă în mod obligatoriu că persoana respectivă va prezenta toate particularitățile acelui driver/ drivere. Este foarte posibil ca un individ să prezinte doar una sau două caracteristici ale unui driver, motiv pentru care driverul respectiv nu poate fi considerat driver dominant. Dincolo de natura sa mai puțin pozitivă, de program mental (instalat inconștient), fiecare driver presupune și anumite avantaje.

În continuare, vom analiza discursul politic al liderilor Victor Ponta și Matteo Renzi, atât din perspectiva stărilor Eului, cât și din perspectiva driverelor motivaționale.

Victor Ponta. Stări ale Eului

Copil Liber

În exemplul de mai jos, apelul la starea de Copil Liber se face prin intermediul umorului, prin atitudinea jovială manifestată de orator în momentul inițierii discursului:

Bună ziua +++ vă mulţumesc foarte mult! ++ Voiam să văd dacă mă aplaudaţi mai mult decât pe Mircea Duşa↓ +++ ((oratorul râde/râsete în public/ ovații/aplauze/sunet de vuvuzele în public)) ca să ŞTIU dacă-l mai propun în următorul guvern! (Discurs susţinut de Victor Ponta, premierul României și preşedintele PSD, la Mureș, 16 noiembrie 2012)[16]

Starea de Copil Liber, caracterizată de exprimarea unor emoții/ sentimente în mod spontan, este lipsită de filtrele stării de Adult sau Părinte, prin urmare și discursul emis în această stare este unul lipsit de rigiditate – oratorul glumește, demonstrează entuziasm autentic, se bucură de prezența în fața unui anumit public etc.

Copil Adaptat Rebel

În discursul politicianului Victor Ponta, starea de Copil Adaptat Rebel se manifestă prin utilizarea unor verbe din câmpul semantic belic – *a bate* (cu acțiunea plasată atât în trecut, cât și în viitor) – dar și prin utilizarea frecventă a substantivului *bătălie.*

„În rest + nicio diferență. Cei care sunt cu adevărat liberali↑ + nu mai sunt acolo↓ + sunt alături de Călin Popescu-Tăriceanu↑ + sunt alături de noi↑ + IAR PEDELIȘTII SUNT PEDELIȘTI + îi știm foarte bine + **i-am BĂTUT** + de destule ori + și **O SĂ-I MAI BATEM** + de câte ori va fi nevoie + cu sprijinul oamenilor din această țară.” (Discurs susţinut de Victor Ponta, președintele PSD, la Consiliul Național al PSD, la Palatul Parlamentului, 21 martie 2015)[17]

*

Stimaţi români↓ stimaţi colegi↓ sunt Victor Viorel PONTA: <F> Vreau să fiu preşedintele românilor::↑+ AL ACELOR ROMÂNI + care sunt împreună↑+ AL ACELOR ROMÂNI + care au ÎNCREDERE:↑ + AL ACELOR ROMÂNI + care sunt MÂNDRI + şi care au speranţa că vor schimba ţara în bine↑ + ACEL PREŞEDINTE VREAU SĂ FIU↓ + şi vă chem să fiţi împreună <F alături de mine F> în această: mare **bătălie:** către Marea Unire. +++ ((aplauze si ovații ale auditoriului – scurtă pauză în care Ponta bea apă din paharul de pe pupitru)) (Discurs susţinut de Victor Ponta, premierul României și preşedintele PSD, la lansarea candidaturii pentru alegerile prezidentiale din anul 2014, Arena Națională, 20 septembrie 2014).[18]

Copil Adaptat Obedient

---

[14] Keith Tudor, “Take It: A Sixth Driver” în Transactional Analysis Journal, Vol. 38/ nr. 1, 2008, pp. 43-57.
[15] Ibidem, p. 54 (t.n).
[16] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare, https://www.youtube.com/watch?v=CecSv6Pv7KY.
[17] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=7BENgrlNBis.
[18] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=OuEvjMzPkNc.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

Iată și un exemplu în care oratorul demonstrează resemnare în fața atacurilor adversarilor politici, considerându-le inerente domeniului politic. "Supunerea" pe care Victor Ponta o manifestă în fața condițiilor "vitrege" generate de acest mediu profesional - este tipică stării de Copil Obedient:

„Și poate că + lucrul rău care s-a întâmplat în noiembrie + și vreau să vă spun și dumneavoastră + ce le-am spus și altor colegi + + am + făcut politică de mulți ani + de 15 ani! Nu + Remus? Tot cu tineretu' + cu ceilalți + am:: rezistat + și rezist la toate + + în politică. [...] La CUVINTE urâte + la ACUZAȚII nedrepte + la DOSARE penale inventate + am rezistat la faptul că familia mi-a fost atacată + + asta-i politica pân' la urmă." (Discursul susținut de Victor Ponta la Turda, 26 mai 2016)[19]

Adult

"Căutarea de soluții", „respectarea cuvântului", tratarea „partenerilor de drum" cu „respect" – iată câteva expresii care aparțin, de regulă, repertoriului stării de Adult:

„Vreau + împreună cu ministrul de Externe şi ministrul Economiei + domnul Varujan Vosganian + vreau să găsim o soluţie + prin care coordonarea activităţii reprezentanţilor noştri economici + şi a celor diplomatici + să se schimbe chiar radical + dacă aş putea spune." **(**Discurs susținut de Victor Ponta, premierul României și președintele PSD, la Reuniunea Anuală a Diplomaţiei Române 28 august 2013.)[20]

*****

„Am pornit împreună pe acest drum↑ +++ nu-mi abandonez partenerii de drum↑++ îmi ţin cuvântul:: faţă de TOŢI cei care au venit alături de noi↓+ îi tratez cu respect↑+ şi pe cei care din prima zi au crezut în USL↓+ şi pe cei care N-AU CREZUT↑+ şi pe cei care au fost alături de noi↑+ de la început↓+ şi pe cei care au venit mai târziu↑+ <F şi pe cei care vor veni alături de noi în continuare F>." **(**Discurs susţinut de Victor Ponta, premierul României și preşedintele PSD, la evenimentul de lansare a candidaților USL pentru alegerile parlamentare, Arena Națională, 17 octombrie 2012.)[21]

În discursul politic, starea de Adult este "exploatată" în mod calculat, scopul urmărit fiind crearea unei imagini pozitive în fața publicului/ electoratului, prin plasarea oratorului într-o lumină favorabilă (oratorul apare ca o persoană responsabilă, competentă, serioasă).

Combinație Parinte Normativ/ Părinte Binevoitor

Este interesant modul în care, în discursul politicianului Victor Ponta, starea de Părinte Normativ se întrepătrunde cu starea de Părinte Binevoitor, prin abordarea unor strategii comunicative care implică prezentarea simultană a realizărilor oratorului/ partidului căruia îi aparține și a acțiunilor (negative pentru societate) întreprinse de adversarii politici. În starea de Părinte Binevoitor, oratorul prezintă generozitatea partidului său, care, ori de câte ori s-a aflat la guvernare, "a înapoiat" populației ceea ce a fost "tăiat" de adversarii politici. Din starea de Părinte Normativ, oratorul critică lipsa de "sprijin/ ajutor" a guvernelor anterioare, scoțând în evidență eforturile depuse de el și partidul său pentru a restaura "prosperitatea" poporului:

„Am promis↑++ că dăm înapoi↑+ pensiile furate de Băsescu şi de Boc↑+ ŞI NE ŢINEM DE CUVÂNT. Am promis↑ prin primarii noştri↑+ <F că vom ajuta↑ persoanele cu dizabilităţi↑ CEI CARE AU CEA MAI MARE NEVOIE DE AJUTOR şi PRIMII pe care i-au lovit Băsescu şi Boc în aceşti ani! F> Am promis↓+ că vom ajuta↓+ TOŢI OAMENII din această ţară↑ care trăiesc↓ din munca grea <F din agricultură F> + cei care anul acesta↓+ au fost loviţi de secetă↓+ dar ŞI de lipsa de SPRIJIN şi de AJUTOR din partea fostului Guvern↑ <F şi vreau să vă spun că ne ţinem de cuvânt! F>" **(**Discurs susţinut de Victor Ponta,

[19] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=x6syLFpU7lQ.
[20] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=U45mG-Fkz-c.
[21] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=MeqfuLGVKXM.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

premierul României și preşedintele PSD, la evenimentul de lansare a candidaților USL pentru alegerile parlamentare, Arena Națională, 17 octombrie 2012.)[22]

*

„Vreau să le aduceți aminte oamenilor + CĂ NE-AM ȚINUT DE CUVÂNT + nu doar am schimbat + oameni politici + ai lui Traian Băsescu pedeliști + am dat ÎNAPOI pensiile și salariile tăiate + am relansat într-adevăr economia și am redeschis acele companii pe care ++ le închiseseră în 2010 și 2011 ++ am reuşit să reformăm sectorul energetic + am reuşit – și de asta sunt cel mai mândru – să redeschidem SPITALE și ++ - cum garanta Liviu Dragnea + în această toamnă – să avem finalizate <F 300 de școli începute din 2007 + și lăsate ++ ÎN PARAGINĂ F> ((Ovații/aplauze/sunet de vuvuzele în public)) iar la școli + vor merge copiii + cei din zona rurală + cu cele 1259 de microbuze + pe care le-am pus la dispoziție + ((Ovații/aplauze/sunet de vuvuzele în public)) cineva mă întreba + "de ce 1259?" + pentru că 1259 de primari + indiferent că sunt de la PSD + PNL + nu mă interesează acest lucru↑+ AU CERUT + microbuze + pentru copiii care merg la școală↑+ atâți au cerut + primesc toți + pentru că sânt copiii noștri cu toții↓+ și trebuie să avem grijă de ei." ((Ovații/aplauze/sunet de vuvuzele în public)) (Discurs susținut de Victor Ponta, premierul României și preşedintele PSD, la Craiova lansare candidatura pentru alegerile prezidențiale, 29 iulie 2014)[23]

Matteo Renzi

Copil Adaptat Obedient

În exemplul de mai jos, observăm apelul oratorului la starea de Copil Adaptat Obedient, în urma înfrângerii la alegerile din Italia, 2018. Metafora "restituirii cheilor casei" celor care urmau să intre la guvernare - lăsându-le o casă "curată și ordonată" - reprezintă acceptarea înfrângerii și resemnarea în fața pierderii puterii:

"Noi restituiamo le chiavi di casa + <Î>a quelli che verranno dopo <Î> + con una casa in ordine + con una casa messa a posto↑ con una casa che è al +4% di PIL + più 5,4% di consumi + più 17% di export + più 24% di MACCHINARI e mezzi di trasporto + più 1 milione di posti di lavoro. + + + Noi abbiamo un'altra idea del mondo." (Intervenția lui Matteo Renzi după rezultatele electorale, 5 martie 2018)[24]

Copil Liber

Iată și un exemplu în care politicianul Matteo Renzi, aclamat de mulțime, se manifestă în starea de Copil Liber, exprimându-și bucuria și entuziasmul, încurajând și audiența să-i urmeze exemplul:

"<F> Ragazzi + rispondiamo con UN SORRISO + rispondiamo con IL NOSTRO ENTUSIASMO + rispondiamo SENZA ALCUNA POLEMICA.<F>" (Discurs Matteo Renzi – Piața Signoria, Firenze, 23 mai 2014.)[25]

Trebuie precizat că, de regulă, starea de Copil Liber este una autentică, "simularea" acesteia fiind foarte dificilă și având șanse mari de a fi descoperită de către audiență. Starea de Copil Liber trebuie să apară spontan în cadrul unui discurs politic, fără a fi „fabricată" și sugerată în prealabil de consilierii în comunicare ai politicianului în cauză.

Copil Adaptat Rebel

În febra și emoția închiderii campaniei electorale din 2014, Matteo Renzi recurge și la starea de Copil Adaptat Rebel, stare exprimată prin manifestarea unui spirit justițiar , în scopul de a convinge audiența că – atunci când situația o cere – oratorul este capabil și de revoltă:

[22] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=MeqfuLGVKXM.
[23] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=rOdmNOHNoKo.
[24] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=H66oY0djvTo.
[25] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=uUS54Ku6stw.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

"<F> [...] giù + LE MANI + dalle persone +che rappresentano LE ISTITUZIONI! Sono DI TUTTI + non sono DI QUALCUNO! <F>" (Discurs Matteo Renzi – Piața Signoria, Firenze, 23 mai 2014.)[26]

Adult

Așa cum am văzut și în cazul politicianului Victor Ponta, Matteo Renzi comunică din starea de Adult atunci când este vorba de aspecte importante care țin de probleme sociale și economice. Scopul este acela de a crea electoratului o impresie de responsabilitate și seriozitate în soluționarea problemelor stringente:

Il PRIMO elemento + su cui prendiamo + un impegno + <F> è LO SBLOCCO TO-TA-LE <F> + non parziale + dei debiti + della pubblica + amministrazione ↑+ attraverso + un diverso UTILIZZO + della Cassa + depositi e prestiti. ((aplauze)) Il SECONDO ELEMENTO + che mettiamo immediatamente + all'ordine del giorno↑ È + + + <F> la costituzione <F> e il sostegno + di fondi di GARANZIA + anche attraverso un rinnovato + utilizzo della Cassa depositi e prestiti + per risolvere L'UNICA REALE + IMPORTANTE + E FONDAMENTALE + + questione che abbiamo sul tappeto + che è quella delle piccole e medie imprese + che non riescono ad accedere al credito (Discursul lui Matteo Renzi în fața Senatului, 24 februarie 2014, Roma, Italia)[27]

Părinte Binevoitor

În urma înfrângerii din 2016, Matteo Renzi recurge la starea de Părinte Binevoitor, încurajându-și colegii de partid și prezentând, emfatic, realizările acestora. În exemplul de mai jos, starea de Părinte Binevoitor este o încercare de a masca dezamăgirea eșecului (reprimarea stării de Copil Adaptat Rebel), prin exacerbarea unor aprecieri la adresa echipei sale:

Chi lotta per un'idea↑ + NON PUÒ PERDERE. Voi avevate un'idea meravigliosa + in particolar modo + in questa stagione della vita politica europea. Volevate + riAVVICINARE i cittadini alla cosa pubblica + COMbattere il populismo + SEMplificare il sistema + e rendere più vicini cittadini e imprese. <R> Avete fatto una campagna elettorale casa + per casa + a vostre spese + non avevate NULLA da chiedere + ma solo da dare. <R> Per questo + <R> voi non avete perso <R>. Stasera↑ + andando a risposare + o domani andando a lavorare + sentitevi soddisfatti dell'impegno ↓+ della passione↓ + delle idee. Intendiamoci + c'è rabbia↓+ c'è delusione↓ + c'è amarezza↓+ c'è tristezza + + è normale. Però vorrei che foste + FIERI + di voi stessi. <R> Fare politica andando contro qualcuno <R> + È MOLTO + FACILE↓ + fare politica PER + qualcosa + è più bello. E più difficile↑ + ma più bello. Siate orgogliosi di questa bellezza. <F> Non smettete mai di pensare <F> + che si fa politica pensando + che + + si fa politica per i propri figli + e NON <R> alle alchimie dei gruppi dirigenti <R>. (Discursul lui Matteo Renzi după înfrângerea de la Referendum, Roma, Quirinale, 5 decembrie 2016.)[28]

Părinte Normativ

Desigur, în discursul său politic, Matteo Renzi face apel și la starea de Părinte Normativ, prin critici la adresa Italiei și a birocrației care sufocă țara:

"Il nostro è un Paese ARRUGGINITO + un Paese IMPANTANATO + INCATENATO da una burocrazia ASFISSIANTE <R> + da regole + norme e codicilli + che paradossalmente↑ + non eliminano l'illegalità." (Discursul lui Matteo Renzi în fața Senatului, 24 februarie 2014, Roma, Italia)[29]

[26] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=uUS54Ku6stw.
[27] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=YZNf62DlmJ4.
[28]Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=1qT9C5ALe6Q.
[29] Transcriere Ionela Chiru, sursă înregistrare https://www.youtube.com/watch?v=YZNf62DlmJ4.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)

Victor Ponta – Matteo Renzi. Stări ale Eului și drivere motivaționale dominante. Câteva concluzii

Analizând discursul celor doi politicieni, vom putea extrage principalele *drivere motivaționale* care îi determină să adopte o anumită direcție în comunicarea politică. Driverele dominante ale celor doi politicieni sunt *be strong* , *try hard* și *please others* (cu mențiunea că acest driver – *please others* – nu reprezintă neapărat *omul*, ci, mai degrabă, *politicianul*. Considerăm că driverul *please others* – strict la nivel de comunicare – este reprezentativ pentru majoritatea politicienilor, obligați (măcar aparent) să facă toate eforturile pentru a mulțumi electoratul. *Be strong* este un driver dominant atât pentru Victor Ponta, cât și pentru Matteo Renzi, fiind specific personalităților puternice, cu înclinații spre control și funcții de conducere, dar și o dorință puternică de a atinge obiectivele propuse. Driverul *try hard* se manifestă cu precădere la Matteo Renzi (prin trăsăturile creativitate, spirit rebel, ușurință în luarea deciziilor, dar și plasarea vinei în seama altora – de exemplu adversarii politici). Victor Ponta manifestă acest driver într-o proporție mai redusă (în special prin plasarea vinei asupra adversarilor politici), *try hard* nefiind, în cazul său, ceea ce am putea numi un driver dominant.

Referitor la discursul politic și stările Eului, considerăm că cei doi politicieni comunică mesaje politice din toate stările Eului, în funcție de context și auditoriu (discurs electoral, discurs parlamentar, situație formală sau informală etc.), preferând totuși "staționarea" în starea de Părinte Binevoitor/ Părinte Normativ (promisiuni electorale, prezentarea unor măsuri sociale și economice generoase – critici la adresa adversarilor politici). Cei doi politicieni recurg, într-o proporție mai redusă, la comunicarea din starea de Adult/ Copil Adaptat (Obedient, Rebel)/ Copil Liber.

Am putea afirma – păstrând proporțiile, desigur - că în cadrul unei societăți, politicienii își asumă, în general, starea de Părinte (cu nuațele sale – Binevoitor/ Normativ), populația/ electoratul jucând rolul de Copil Adaptat Obedient (am putea oferi ca exemplu comportamentul populației sub un regim totalitar) sau – în funcție de situație – rolul de Copil Adaptat Rebel (comportamentul populației în cazul unor proteste sau revoluții).

BIBLIOGRAPHY

Cărți

BERNE, Eric, *Ce spui după "Bună ziua"?*, traducere din limba engleză de Anacaona Mândrilă, Editura Trei, București, 2006.

BERNE, Eric, *Jocurile noastre de toate zilele*, traducere din engleză de Oana Munteanu, Editura Trei, București, 2014.

STEWART, Ian, JOINES, Van, *AT astăzi: o nouă introducere în analiza tranzacțională*, traducere Constantin Chevereșan, Luminița Chevereșan, Editura Mirton, Timișoara, 2004.

Articole

KAHLER, Taibi, CAPER, Hedges , "The Miniscript", Transactional Analysis Journal, Vol. 4/nr.1, 1974, pp. 26-42.

KAHLER, Taibi, "Drivers—The Key to the Process Script" în Transactional Analysis Journal, Vol.5/ nr.3, 1975, pp. 280-284.

MARIAN, Petru Ioan,"Aspecte lexico-semantice ale discursului ideologic în spaţiul politic românesc" în MERIDIAN CRITIC , Vol. 24/Nr. 1 , 2015, pp. 187-199.

TUDOR, Keith, "Take It: A Sixth Driver" în Transactional Analysis Journal, Vol. 38/ nr. 1, 2008, pp. 43-57.

BDD-V4854 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:40 UTC)